

ZORBALIK

İsmet Emre

- Zorbalık negatif tekilliktir. Gücün tek bir noktadan başlayarak kendisi dışındaki bütün öğeleri kendine bağlamak için yola çıkması ve önüne çıkan her türden engeli yine bu gerekçeden dolayı yok etmesidir. Çoğulluğu potansiyel bir yok etme içgüdüsüne sahip olan zorbalığın nihai hedefi kendisi dışındaki her türden oluşumu yok ederek salt kendisinin var olduğu tekil bir dünya inşa etmektir. Gücünü mutlaklaştırarak kendi dışındakilere korku salar, korku eşliğinde devasa bir tahakküm alanı kurar. Yıkıcı bir tanrılık iddiası taşır ve bu yönüyle şeytanın en büyük sözcüsü, misyoneri hatta ajanı olarak tebellür eder. İnsani eylem biçimleri içinde kötülüğe en yakın olan zorbalık, neredeyse bütün kötülüklerin çıkış noktası, ana kaynağı, doğduğu yerdir. Temelinde kışkırtılmış ego olduğu için kendisi söne ne kadar muhatap olduğu her şeyi yakıp kül etmeden durmaz, durulmaz, çatırtılı, gürültülü ve vahşi ısırsıklar eşliğinde yakar durur varoluş ormanını. Bütün bu hâlleriyle zorbalık frensiz kötülüktür.

Vahdet çoklukta birlik demektir. Çoğunluğun temsilinin tümel yapı içinde ve kendi olarak varlığını sürdürmesi, halitadan homojen yapılar inşa etmesidir. Tekillik ise kendisini oluşturan öğelerin hepsinin rengini, biçimini, tadını, kokusunu soğurarak pürüzsüz bir şeffaflık alanı yaratır. Zorbalık sırtını vahdete karşı tekilliğe dayar. Ötekini yok saydığı için tekillik yaratıcılık düşmanıdır. En büyük vasıflarından biri yaratıcılık olan Tanrı, doğaya da yaratma emri vermiştir. Yeşerti, doğurganlık, türevleşme hep bu yaratıcılık ilhamıyla hareket eder. Zorbalık ise tam da bu noktada bir yaratma karşıtı olarak yaratma iradesi gösterenlerin mayasını bozar, eylemini donuklaştırır ve yok edişi özendirir. Tarih boyunca sanatın ve sanatçının hegemonya karşıtlığının da sıra dışılık ve aykırılığının da bu yaratıcılıktan kaynaklandığı, onda yaratma potansiyeli gören zorbalığın sanata ve sa-

natçıya dış bilemelerinin sebebinin de yaratmanın gücünden hazzetmeyişleri olduğu söylenebilir.

Zorbalığın ontolojisi baskının ontolojisidir. Zorba kendini var kılmak, varlığını perçinlemek ve süreklileştirmek için her türden varlığa müdahale eder, alanını sınırsız bir şekilde genişletmek adına kendi dışındaki alanlara basınç uygular ve pürüzsüz bir yokluk alanına varıncaya kadar yolculuğunu sürdürür. Ateşin yangın hâli, suyun sel, kımıldının deprem, rüzgârın kasırga hâlidir zorbalık. Çoğaltılmış kötülük olarak her türden kımılıya hız vererek, her türlü fiile metastaz yaptırır, varlığını çeşitliliğe ayarlamış, varlık sebebi farklılığa dayanan öğeleri yerle bir eder, taş taş üstünde kalmayıncaya kadar akışını sürdürür. Bir duygu biçimi olarak zorbalık öfkeden beslenerek kine, bir düşünce biçimi olarak zorbalık total bir hükmedici olarak despotizme yol açar. Bir ilişki biçimi olarak zorbalık karşısındakinin temsil yeteneğini kırarak onun bütün enerjisini emer, kendine ram eder, ondaki yeşertiye kurutarak kendine geniş alan açar. Bu yönüyle insan oluşun da oluşun bizatihi kendisinin de yer aldığı diyalojiye darbe indirir. Zorbalığın olduğu yerde diyalog yoktur, içses vardır. Zorbanın içsesi almaya, zorbanın eylemine mahkûm edilen öznenin içsesi vermeye yönelik olarak ayarlanmıştır. Her türden zorbalık ilişkisi efendi-köle ilişkisidir ve burada zorba, kölelin, köle addettiği muhatabının yaklaşılmasından kendine bir güç alanı devşirme arayışına girer. Tükünen her nefesin kendinde toplanacağı vehmiyle nefes tüketmeyi görev bilerek hareket eder zorba. Zorbalık mevsim sevmez, bütün mevsimler aynı olmalıdır. Zorbalık türev sevmez, bütün yapılar aynı biçimde, aynı renkte, aynı kokuda, aynı tavır ve endamda olmalıdır. Varoluşu standartlaştıran, aynileştiren her türden tasarruf bu yönüyle zorbalığa hizmet eder ve onun tarafından biçimlendirilir. Zorbaya göre dünya tek bir renkten, tek bir biçimden, tek bir kokudan, tek bir sestten, tek bir düşünceden ibaret olmalıdır, zorbanın belirlediği, zorba tarafından belirlenen bu tekil dünyada tek hükmedici güç de yine zorbanın kendisi olacağı için her şey olup bittiğinde zorba kendine yönelir ve son darbesiyle kendini de yere serer. Zorbalık, kelimenin gerçek anlamıyla bir yok ediş kipidir.

Estetik, farklılıklardan güç devşirir. Simetri, sınırlılık, uyum ve düzen estetiğin vazgeçilmezleridir. Zorbalık ise bütün bunları ortadan kaldırarak simetriyi devasa bir ölçüsüzlüğe, sınırlılığını başı ve sonu olmayan, tanımlanamaz bir boşluğa, düzeni ise alabildiğine kaos içeren bir toz duman uzamına dönüştürür. Estetik; sertlik karşısında yumuşaklığı, ağırlık karşısında hafifliği, yoğunluk karşısında seyrelmeyi, kabalık karşısında inceliği, tekdüzelik karşısında çeşitliliği tercih eder. Zorbalık ise bütün gücünü sertlikten, ağırlıktan, yoğunluk, kabalık ve tekdüzelikten alır. Sevimsizliği de buradan kaynaklanır. Bu yönüyle zorbalık estetiğin en büyük düşmanlarından biridir. Farklılığa vurgu yapmak zorbalığa meydan okumaktır. İstisnanın altını çizmek zorbalığa direnmektir. Zorbarın egemen olduğu süreçlerde sanatın boy vermesi düşünülemez. Zorbalığın tarihi, sanatın ve edebiyatın hayattan dışlandığı, gözden düşürüldüğü,

değersizleştirildiği ve hayatın merkezine güç ilişkilerinin gelip yerleştiği süreçlerden oluşur.

Evrenin yasaları ayrıntıda değişkenlik göstermekle birlikte, belli oranda bir rutini ve ölçülüğü de gerektirir ve zorbalık rutin parçalayıcı, ölçü bozucudur. Doğada, insan dâhil her şey bir bütünü oluşturan parçaların belli ölçülerde temsiliyle meydana gelen bütünleşme çabalarının eseridir. İnsanın tek tek beyinden, alından, tüyden, deriden, yürekte ve mideden ibaret değil de bunların toplamı olarak bir güzellik nesnesine dönüşmesi ve kendisini oluşturan her bir ögenin tam da olması gerektiği kadarıyla temsil edilmesi onun sağlığına işaret ettiği gibi doğanın da farklı yıldızlardan, gezegenlerden ve göktaşlarından ibaret olarak kendini temsil ettirmesi sağlık alametidir. Bunlardan birinin diğerinin yerine geçmesi, geçme çabası ve ötekini yok etme iradesi göstermesi açık biçimde hastalığa, hepsine göz dikmesi ise ölüme işaret eder. Kanseri; bir hücrenin, diğer hücrelerin hepsini yerinden etmek için yola çıkması, kendi menfaatine, ötekileri yok etmesidir. Zorbalık, temsil edilen bütünün öğelerinden herhangi birinin diğerlerini yok etme içgüdüleriyle bütünü bozması, akışı kesmesi ve bütüncül bir kuruma sebebiyet vermesidir. Kendi gibi olanları hiçe sayarak kendini onların yerine koyma iradesinin gerisinde zorbalığın bizatihi kendisi yatar. Bu yönüyle matematiksel işlemlerin hepsi, toplamlar, çarpımlar, bölmeler ve eksilmeler hayatın farklı görünümünü ifade ederken sıfır rakamı zorbalığın temsilcisi olarak bütün bir sayılar alanını yok etmek için bekler. Sonsuza kadar uzanan sayılar sıfıra çarptıkları anda nasıl tuz ile buza dönüşüyorsa dünyanın en mamur beldeleri bile tek bir zorbaya denk geldiğinde hükümsüz kalırlar. Zorba amansız bir rutin bozucu, iflah olmaz bir sıfırlayıcı, yok edicidir.

Rutin, ılımlı bir akıştır. Sınırları çizilmiş olan öğelerin kendi sınırlarını ihlal etmeksizin, ötekilerle kurduğu temasın birbirine tutuşturulmasından oluşur. Sabahın öğleye, öğlenin ikindiye, ikindinin akşama, akşamın geceye müdahalesi rutini bozar. Tek bir vaktin, diğer bütün vakitleri yutarak kendinde tutması zorbalıktır. Hayat sadece sabahtan ve geceden ibaret olsa zorbalığın tek sesi ona kısa devre yaptırır. Aynısı mekân için de geçerlidir. Düzlük engebe, derinlik uçlara, uçurumlara, kıyı merkeze meydan okuduğunda ve ötekini kendileştirdiğinde mekân kendine özgü dengesi kaybolur ve tekdüzelik egemen hâle gelir ki bu da zorbalığın dayatmasından başka bir anlam ifade etmez. Midenin diğer organları, beynin yüreği egemenliği altına aldığı bir bünye hastalıklı bir bünyedir ama bütünüyle kendileştirdiği bir bünye ölü bünyedir ve zorbalık burada da bir rutin bozucu olarak varlığı yokluğa evriltme işlevi yüklenmiş olur.

Zorbalığın tarihi, tahakküm altına almanın, mülkleştirmenin, yok etmenin tarihidir. Birlikte sahip olmak değil, sahip olmak... Bu durumda, zorbanın sahip olduğu tek bakiye zorbalığın bizatihi kendisi olmaktadır ki o da hiçbir şeye tekabül etmez. Hayat, ruhun bedenine içine yerleşmesi ve onu seyretmesine dairdir. Ruh bedeni bütünüyle mülkleştirdiğinde ona duyduğu saygı buharlaşır ve mesafe kaybolur. Hayatı temaşa bir kelebeğin kırlarda uçuşuna benzer. Hafiftir kelebek, renkli kanatlarıyla bir çiçekten diğerine uçar, göğü sevindirir, çimeni aşka getirir. Bir kelebeğin uçuşunu seyrederken sayısız renk, koku, eylem alanıyla karşılaşır insan. Zorbaysa yakalamayı seyretmeye tercih eder. Peşinden koşar, bir punduna getirip zorla avucunun içine alır nahif kanatları. Kelebek artık onundur onun olmasına ya avuç açıldığında ondan geriye sadece ruhu başka yere taşınmış, hareket kabiliyetini tamamen yitirmiş, renkleri birbirine karışmış belirsiz toz zerrelere kalır. Zorba toz zerrelere kelebeğe tercih eden elin gerisindeki katı iradedir.